

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 "
za četiri leta	6 "
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nye); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nye).

Telefon št. 370.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Macedonsko vprašanje.

Na Dunaju, 28. avgusta 1902.

Bolj nego kedaj poprej je letos na dnevnem redu vprašanje o bodoči usodi Macedonije. Od zadnje spomladi sem se čuje neprestano o nemirih, o pojavljanju močnih ustaških čet, o grozodejstvih turške vojske. V Parizu izhajajoče in francoski pisano glasilo Macedoncev je prineslo zadnjič fotografijo: trije turški policijisti stoje v lepih uniformah drug poleg drugega, pred njimi ležna, belo pogrnjena mizica, na mizici četvero odesekanih glav, obrazi še bolešno napeti. Nad fotografijo je zapisano: »Slika stanja v Macedoniji«.

In res je to stanje tako, da mora priti do revolucije. Govorilo se je na spomlad, da počti že letos; tu in tam so se dogajale že krvave praske med ustaši in turško vojsko. Toda razni vzroki so preprečili, da ni prišlo do splošnega ustanka že letošnje poletje. Eden izmed glavnih vzrokov je obžalovanja vredni razpor v macedonski organizaciji, ki ima svoj sedež v Sofiji. Dne 10. t. m. je bil v Sofiji kongres lokalnih macedonskih organizacij iz vse Bolgarske (teh društev je preko osemdeset) in na tem kongresu se je izvršila definitivna ločitev med pristajalci sedanjega predsednika macedonskega komiteta, Cončeva, in med pristajalci prejšnjega predsednika Sarafova, ki je že kakih osem let duša macedonskega gibanja. Zdaj sta v Sofiji dva komiteta, ki pa ovirata drug drugega. Te dni je prišlo menda že tako daleč, da je komitet Cončeva denunciral nasprotni komitet vladi ter jej izdal njegovo nakano, da misli poslati oboroženo četo preko meje. V Macedoniji sami je zelo močna in številna revolucionarna organizacija (»notranja organizacija«), ki stoji vsa za Sarafovom; s komitetom Cončeva noče imeti ta organizacija nobene zveze in komitetske čete, ki so prekoračile mejo, niso našle nikake zaslombe pri prebivalstvu.

Središče vsa revolucionarnega gibanja v Macedoniji je bolgarska prestolnica; iz Sofije se dajajo migljaji, prihaja denar, se organizujejo čete; in iz Sofije se pričakuje prihodnja spomlad geslo za — ustanek! Vendar pa vsi voditelji gibanja odločno tajé, da bi namestili združenje Macedonije z Bolgarsko;

v vseh proglasih se naglašja, da ustaška organizacija ne zahteva drugega, nego avtonomijo Macedonije. Nekateri grede celo tako daleč, da sploh ne poznajo v Macedoniji ne Bolgarov ne Srbov, temveč samo Macedonce. In naposled bi bilo res težko določiti mejo med obema slovanskima narodnostima, čeprav bi bila usodepolna napaka, ako bi se hotelo ustvarjati še eno novo jugoslovansko narodnost.

Medtem, ko stoji Bolgarska — o oficijelni Bolgarski tu seveda ni govora — na čelu osvoboditeljnega gibanja, se drži Srbija, da-se nima braniti nič manjših interesov, precej pasivno. Tega so krive pač njene žalostne politične razmere. Sedanja vlada je storila napako, da je uvedla v svojo zunanjo politiko neko omahljivost in neodkritosrčnost, ki škoduje ugledu države. Kako se je ta ugled zmanjšal, kažejo pogoji zadnjega posojila, ki so za srbski narod težko in sramotno breme. Celó beligradski listi smi dokazujejo, v koliko so to stanje zakrivili nekateri premalo vestni sedanji politiki. Od različnih vznemirjanj in notranjih neredov oslajljena Srbija pa ne more posezati z energijo in stvari, ki se tesno zvezane z njeno prihodnostjo. Še le zadnje čase se je začela vlada nekoliko gibati, ali, na žalost, se ne poteguje toliko za avtonomijo Macedonije in za reforme vsaj v srbskih pokrajinah turške države, ampak za uničenje bolgarsko-macedonske propagande. Stari antagonizem, ki je bil že skoro pokopan, je vzdignil znova svojo glavo ob nesrečni Firmiljanovi aferi in (kakor se je bati) ne izgine tako kmalu. Temu antagonizmu bo v prvi vrsti pripisati, če bo macedonska slovanska raja še leta ječala pod turškim jarmom. Od evropskih velesil ni pričakovati nobene pomoči. Govorilo se je sicer še nedavno, da sta Avstrija in Rusija zahtevali uvedbo reform — ali take zahteve se ponavljajo vsako leto in vseh je znan: sultan meče take in enake note v koš, kakor zadolžen kavalir račune svojega krojača. Grof Goluchowski je glede reform konferiral s turškim poslanikom na našem dvoru in mu je morda tudi kaj naročil; ali naša vlada je pri sultanu tako v časti, da jej je poslal diplomata, ki je celó med turškimi diplomati med — najnesposobnejšimi! Tako je Mahmud Nedin ali pozabil sporočiti v Carigrad zahteve Goluchow-

skega, ali pa se mu ni zdelo vredno, ker najbrž pozna šege na svojem dvoru.

Ne grof Goluchowski, in ne vsa evropska diplomacija skupaj ne bo odločala usode Macedonije. Odločiti jo bodo moralni pač ustašisami!!

Javni shod v Središču.

(Izvirno poročilo.)

II.

Po teh dveh napovedanih govorih je govoril, naprošen v to odsklicateljev shoda, istrski slaneč prof. Spiničič, ki je že večnoven gost prijatelja svojega, dra. Ploja.

Koj ob nastopu svojem je bil profesor Spiničič pristržno pozdravljen. Hvaležen je, je rekel, svojemu prijatelju, da mu je dal priliko videti ta krasni del skupne slovensko-hrvatske domovine ter spoznavati vsaj deloma odnošaje prebivalstva v teh krajih. Posebno ga veseli, da je mogel priti na ta shod. Opazuje deželo in odnošaje, v katerih žive Slovenci v Štajerju, našel je mnogo sličnosti z Istro in odnošaji njenega prebivalstva. Kakor je Istro imenitna posebno se svojim morjem, tako je južna Štajerska imenitna se svojimi goricami, se svojim prirodnim bogatstvom. Žal, da ravno radi teh lastnosti ptujske hrepene po teh deželah. Kakor se v Istri usiljuje Slovence in Hrvatov italijansko gospodstvo, tako se v Štajerju usiljuje nemško. Na to dela deželni odbor, na to delajo c. k. oblastni, na to se gre se šolami. Ako Slovenci zahtevajo kak tisoč za šolo, potem že kriče od strani Nemcev ali njihovih plačanec, kako bodo ubogi davkoplačevalci morali plačevati to! Nič pa ne marajo, ako se troši na stotice za nemške, čisto povsem nepotrebne šole, ali pa namenjene v zatiranje slovenskega ljudstva. In vsikdar se najdejo tudi naši ljudje, ki se dajajo varati od zakletih sovražnikov naših. In znajo to ti naši nasprotniki, zato ustanovljajo tudi liste v jeziku našega ljudstva, samo da s tem lažje varajo to poslednje. Govornik je uverjen, da se dosti ljudi le iz lahkovernosti daja zavajati in da ti ljudje nimajo zlobe; ali ve tudi — in v Istri je to že dokumentarno dokazano —, da so izvestni listi in njihovi nredniki, ki se kažejo prijatelje ljudstva, plačani od ljutih sovražnikov istega ljudstva, od onih, ki bi to naše ljudstvo hoteli zatreti in stiti.

tih med vsemi kolegi. Bil je simpatičnega, rudečega obraza in elegantne zunanosti. Oče mu je služil leta 1848. kakor kapetan pod generalom Bemom pri njegovih Sikuljaci, in bil je med honvede, ki so se odlikovali v nili v svojo domovino, jako uvaževana ličnost. Zasluge očetovih niso pozabili na vladi. Njegovega najmlajšega sina so vsprejeli v Ludovicoj, čim je bil odprt. Nadejali so se, da vse vojaške in očetove vrline predejo na sina, ali tisti, ki so kaj takega pričakovali, so se prevarili. Celó s slabim uspehom je dovišil ta vojaški zavod, a kakor častnik ni kazal posebne brige za službo, niti za izobraženost v vojni službi. Tudi on je živel nad svojo moč in bil je poln dolgov.

To dvojico so hoteli njiju poveljniki popraviti s tem, da so ju premestili drugam, kjer mladi lahkomišelniki častniki nimajo prilike toliko trositi, niti se zadolževati. Radi tega so ju poslali na Hrvatsko, češ, naj se naučita hrvatski. No, hrvaščine, razun komanda, se nista naučila, a zopet se nista odvadila svojega dosedanjega načina življenja. Ona dva sta našla tudi v novem službenem mestu mnogo prilik, da sta lahkomišelnost trošila denar in se zadolževala.

Ta najmlajši v družbi, ta rudeči poročnik je Elzi najbolj ugajal. Našla je, da je

Ve tudi, da je takih ljudi, ki sicer kriče, kako delajo za ljudstvo, a se posebno o volitvah obogatujejo z denarjem, danim jim od sovražnikov naroda. Ve pa tudi, da tudi kazen za taka izdajstva ne čaka dolgo, da so se že mnogim takim izdajcem prodala posestva. Priporoča zato vroče našim ljudem, naj ne bodo lahkoverni, naj ne verujejo vsakemu sleparju, ki prihaja k njim: naj ne verujejo ljudem, podkupljenim od sovražnikov! Naj volijo poslance, znane po svojih delih za narod. Ako so jih izvolili, naj jim ne mečejo polea pod noge, ampak čvrsto naj jim stoje na strani ob vsakem koraku, ki so ga storili. Naši nasprotniki vedo, da za narod dosežajo kaj samo tisti poslanci, za katerimi stoje njihovi volilci. Zato puskajajo nasprotniki vse mogoče, da bi v ljudstvu uničili zaupanje do lastnih poslancev.

Govornik je priporočal nadalje slogo in medsebojno ljubezen vseh slojev. Poslanci zamorejo nekaj, svečeniki nekaj, učitelji nekaj, odvetniki nekaj, zdravniki, trgovci, posestniki — vsaki nekaj. Vsi skupaj pa zamorejo mnogo! — Razun vere, upanja in ljubezni do Boga, naj vlada med vsemi ljubezen do bližnjega, ljubezen, ki se ima kazati v dejanjih, v podpiranju medsebojnem, v pozabljanju malenkostnih navskrižij! Kadar hiša gori, ni časa za prepiranje, ampak za složno pogasjanje ognja. A našo skupno hišo, našo domovino hočejo požgati razni sovražniki! Samo sovražnike imejmo pred očmi in delajmo proti njim, delajmo vsi, zločno! Delajmo za svojo lepo zemljo, pododovano od svojih starišev, delajmo za čast in korist naroda! Zahtevajmo odločno svoje pravice pred vsakim in Bog blagoslovi naše delo!

Tudi temu govoru našega Spiničiča je sledilo burno odobravanje in zahvala.

Vsprejete pa so bile resolucije za slovensko vseučilišče, za više sodišče, za ločitev slovenskega Štajerja od nemškega, za več slovenskih meščanskih šol za slovensko kmetijsko in obrtno šolo, za določanje primerne časa za izterjevanje davkov, za nastavljanje slovenskih uradnikov in za priredbo tudi slovenskih napisov.

Koncem je govoril tudi neki kmetovalec prav lepo in je vspodbujal ljudi na borbo proti sovražnikom.

Zvečer na veselici, na kateri je krasno udarjal domači tamburaški zbor in so se pe-

jako podoben Arturju, njenemu enodnevnemu idealu. Z njim je največ govorila, izmenjevala pomenljive poglede in dajala znamenja. Škoda, da ni sedel bliže nje.

Viši zdravnik je našel na sosednji mizi deset praznih steklenic šampanjskih, ki so ostale tam razvrščene, da se ne bi pozabilo, koliko se jih je spilo. Skupuh po naravi, je takoj proračunal, koliko stane pijače, katero je on naročil, in je prišel do zaključka, da je on od svoje strani mnogo storil. Nogoj je že pil več nego navadno in mislil je že predlagati, da bi se razšli. Ali njegovima drugama in Elzi ni bilo še dovolj.

»Evo, mi nimamo niti šampanjca več!« je vskliknila Elza, dvignivša prazno zadnjo steklenico z mize kviško. »Hej, strežaj!« je viknila na slabotno, bledikasto človeče, katero je dremalo na stolici v kotu. »Prinesite še dve steklenici... ali boljše... el'quota...« In pogledavši svoje sodruge okoli mize, je rekla z nekim ponosom: »To plačam jaz!«

Nadporočnik si je zadovoljno navihal brke.

»Vi nas mislite spraviti pod mizo!« je rekel poročnik razveseljen.

»In vi ste možki, vi ste oficirji! Ah, zakaj nisem jaz možki?« je kričala Elza in udarila v razuzdan smeh. (Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Drugi del.

IV.

Ko sta prišla hodnik v pritličju, kjer je bila jedilnica, slišala sta od znotraj bučen razgovor, smeh, petje in ženket čas. Družba je govorila madjarsko. Gostilničar je vodil Branimirja v pobočno sobo, iz katere je mogel dobro videti družbico, katera je delala toliko krika in ropota. Bili so v vsem štirje. Na čelu mize je sedela Elza v popotni, elegantni obleki, vesela in vsa zažarena v obrazu. Pri njej na desni je sedel domobranski viši zdravnik, izrazitim semitskim obrazom. Bil je grd in bolanega izgleda. Obraz mu je bil blede-rumen, okoli oči in po nosu pegast, lasje kodraste, a iz-pod njih je silil lišaj, kateri se je dalje zgubljval v gostih lasih. Nos je imel zakrivljen, a ustnici odurno debeli. Bil je strasten kartač, a danes je počastil svojo družbo s cenim slatinskim šampanjem, ker mu je bila sreča nenavadno mila.

Na levi strani Elze je sedel nadporočnik

visokega stasa in plešast. Imel je svitlo rumene lase in modre oči. Brada in brke mu niso rastle. Bil je sin županijskega velikega sodnika v tolnajskeje županiji, kateri je hotel, da se mu sin izuči prava, ali se mu želja ni spočila. Gosposki sinček je preživel šest semestrov brezposelno v Budimpešti, kjer je kartal, trošil mnogo denarja in se tako zadolžil, da je na ta način upropastil svojega očeta, kateri je bil pošten človek in povsod spoštovan. Da bi poplačal sinove dolgove, se je dotaknil pupilarnih denarjev, katere je mislil nadomestiti z dohodkov iz svojega plemiškega imetja. No, stvar je prišla prej na dan in sedaj je nastala katastrofa. Prijatelj so mu priskočili zadnji hip na pomoč in doplačali primanjkljaj. S tem so ga rešili preiskave in zavora, ali starec se je moral po višem migljaju zahvaliti za službo in šel je stradati na svoje zadolženo imetje. Ta nesreča pa ni spametovala njegovega sina. On je, odsluživši enoletno dobrovoljno službo, prestopil v domobranstvo, kjer so ga vsprejeli kakor častnika. Od očeta ni mogel ničesar več dobivati, ali to ga je malo oviralo. Ob vsem tem je trosil mnogo in živel razkošno, preko svoje moči.

Tretji, ki je sedel pri nadporočniku, je bil poročnik v istem polku, najmlajši po le-

vale razne narodne pesmi, govorili so razni domačini, med njimi tudi župan. Z njih lic in iz njihovih besed odsevala je iskrena radost in vroča hvaležnost onim, ki so privedli ta shod in ki so o tej priliki od daleč prišli k njim. Zahvaljevala sta se na dotičnih pozdravih Čeh dvorni svetnik Popelka in Hrvat Spinič. Shod in veselica sta se izvršila brez komisarjev in orožnikov, ali tudi brez najmanjše nepravilnosti, častno, oduševljeno.

Politični pregled.

V Trstu, 30. avgusta 1902.

Obstrukcija v deželnem zboru Kranjskem. Pod tem naslovom pišejo v »N. Freie Presse« iz Ljubljane, da je glede vprašanja, ali naj se nadaljuje obstrukcija v deželnem zboru, v klerikalnem taboru navstalo navskrižje v menenju. Zmerna skupina pod vodstvom deželnega glavarja Detele in poslanca Povšeta da ni več zadovoljna z nasilno politiko poslance Šustersiča in se izreka za sporazumljenje z obema drugima strankama v deželnem zboru. Vprašanje pa da je, da li bo vpliv te skupine toliko močan, da bo paralizoval onega Šustersičeve stranke?

Denimo, da je tako kakor pravi »Neue Freie Presse«. Potem pa je že računati z eventualnostjo, da bo vpliv dr. Šustersičeve stranke močnejši in da torej zmaga politika — dra. Janeza Evangelista Kreka.

Prijateljstvo med dinastijami in zveze med državami. Bili so časi, ko se o sklepanju zvez med državami ni prav nič oziralo na čustvovanje narodov, marveč so dotični vladarji kar sami med seboj sklepali zveze, ne da bi povpraševali svoje narode, da li so jim take zveze prav, ali ne? Časi pa se spreminjajo in dogodki se razvijajo naravnim potom dalje, ne mené se za stare tradicije. Tudi o sklepanju zvez med raznimi državami treba se ozirati na spremembe razmere, ker so sicer zveze, ki ne upoštevajo dejanskega stanja, brez vsake vrednosti in le na papirju. Tako je tudi s trozvezo, katero hočejo izvesti diplomati z raznimi političnimi sredstvi po silni ohraniti živo, dasi je bitstveno že davno zapadla smrti in živi dalje le v formi! Tako sodbo izreka tudi londonski »Daily Chronicle«, ki piše:

»V sedanjih časih se prave alijance ne dajejo več sklepati s pomočjo dinastičnih ljubeznivosti in diplomatičnih uljudnostij. Skupnost interesov je glavni pogoj njih stabilnosti. Nemška fiskalna politika je močno oškodovala vspehe nemške diplomacije«.

Sloni pa zveza med našo državo in Italijo res na skupnosti interesov? Aspiracije italijanske politike do Albanije, laška irredenta v avstrijskih obmorskih pokrajinah in v Tirolu, vinska klavzula, gospodarski odnosi med Avstrijo in Italijo: vse to nam daje jasen odgovor, da interesi med tema dvema državama ne le da niso skupni, marveč so si diametralno nasprotni!

Tudi praška »Politik« se bavi s tem vprašanjem in posebno povdarja kakor nelojalno postopanje Italije v Albaniji. Svoja izvajanja zaključuje »Politik« nastopno:

»Obisk Viktorja Emanuela v Berlinu more se smatrati dokazom prijateljstva med dinastijama Hohenzollerna in Savoia, more se tudi smatrati novim poročtvom za ohranitev evropskega miru, nikakor pa ni ta obisk »veleznamenit in dobrodošel znak življenske moči trozveze«.

Važni romunski dokumenti in načrti ukradeni. Iz Bukarešte brzojavljajo, da so iz tajnega arhiva generalnega štaba izginili velevažni vojaški načrti, kateri da so se prodali Rusiji.

Ti načrti se tičejo utrdb Bukarešte, utrjenega ozemlja Focșani-Namoloza, generalnega načrta za mobilizacijo in podatkov o municijskih zalogah. Iz poizvedovanj se je baje doznalo, da so te dokumente odnesli bolgarski agenti, ki so delovali za ruski generalni štab.

To zmanjkauje dokumentov ima važnost tudi za trozvezo, ker je določeno, da bi v slučaju vojske romunska armada tvorila skrajno desno krilo.

Ukradeni dokumenti so se nabajali v železnih škrinjah, ki so bile vedno zaprte. Ta dogodek je povzročil jako mučen utis in so o tem takoj brzojavno obvestili kralja, ki se je do danes nabajal v Gasteinu.

Italijanski kralj na Nemškem. Včeraj so se nadaljevale slavnosti italijan-

skemu kralju na čast. Zvečer je bil v krasno razsvetljenem gradu Babelsberg obed, kate-rega so se udeležili mnogoštevilni gosti. Tekom včerajšnjega dne so se vršili dolgi pogovori najprej med Viljelmom in Prinettijem, potem med Viktorjem Emanuelom in Bülowom in slednjič med Bülowom in Prinettijem. Kralj Viktor Emanuel je vsprejel v avdijenci tudi avstro-ogrskega poslanika v Berlinu, grofa Szögyeny Maricha.

»Wiener Extrablatt« — ki je menda avstrijski vladi na razpolago — se jezi, ker je italijanski kralj v svoji napitnici le mimogrede omenil avstrijskega cesarja. Postopanje našega cesarja nasproti Italiji da bi služilo nekoliko toplejšega akcenta na njegovo osebo v napitnici laškega kralja.

Nekateri ruski listi pravijo, da se v Berlinu tako ostenativno proslavljanavzočnost italijanskega kralja, da bi se tako prikrila sprememba razmer med Rimom, Parizom in Petrogradom ter da se pokrije napetost, navstala med Italijo in Avstrijo, katera napetost bi bila že dovedla do razdora, da si ni nemška diplomacija toliko prizadevala za ohranjanje trozveze.

Toliko iz opisovanja dogodkov, kolikor iz glasov v novinah, je jasno videti, da je vse prisiljeno in da Nemei forsirajo na vse pretege, da bi svetu dokazali nekaj, kar ne obstoji: namreč trdnost trozveze in intimnost odušajev med Rimom in Dunajem.

Tržaške vesti.

Za šolo! O lbor političnega društva »Edinost« bo imel nočoj važno sejo, v kateri ukrene tudi vse potrebno za že napovedani veliki shod v protest proti naši šolski miseri. Od več strani se nam izraža mnenje, da najprimernejši čas za tak protest bi bil tikom pred začetkom šolskega leta, torej v nedeljo dne 14. septembra.

Odličen gost. Predvčerajšnjim se je mudil v Trstu ruski profesor Ivan Sawič Paljanov. Ogledal si je naše mesto ter obiskal okolico in se sploh informiral o tukajšnjih razmerah. To poletje je g. profesor bival na našem Bledu. Sploh moramo konstatirati z zadovoljstvom, da je bilo letos na Bledu precej Rusov — med istimi tudi Slovincem že znani državni svetnik Harozin — ter Čehov. Da so se Rusi začeli zanimati za naše kraje in razmere, to nas veseli tem bolj, kolikor bolj nas zanemarjajo — drugi.

Odlikovanje. Pisarnični ravnatelj okrožnega sodišča v Gorici, g. Fran Potočnik, je stopil v pokoj. Tem povodom mu je podelil cesar zlati križec za zaslugo s krono.

Tisti novinarski marodér, ki od časa do časa nabira za graško »Tagespost« razne — bedastoče, se je potrudil to pot, da poda svetu vnovič nekoliko izgledov za to, kako se zna mož pretepati z resnico in kregati z zdravo pametjo.

Kakor se za vsako vojsko vlečejo z muko — marodérji, tako šepa tudi ta novinarski marodér za našim tržaškim problemom, izreka o njem svoje — laži ter se dela smešnega.

Seveda, ako si je kdo nadel tako nalogo, kakoršajo si je to pot naprtil naš marodér, ako hoče namreč dokazati, da se Slovincem v Trstu godi naravnost briljantno, tako, da po zaslugi vladnega zistema vspevajo in se debele kakor — oprosti čitateljca! — dobro krmljeni prešički v hlevu, dočim se morajo Italijani za vso sijajno manifestirano državljansko lojalnost in zvestobo tresti noč in dan za svojo nago ekzistenco — če hoče kdo, pravimo, dokazovati kaj takega, ta mora že imeti železno čelo, ki ne pozna srama in ne zardečeva pred — ničemer. Kdor hoče tajiti, da ni solca na nebesnem svodu, in dokazuje, da ni zemlje pod nogami — ta mora biti res v najintimnejšem so-vračtvu z resnico.

In naš marodér ne sovraži ničesar tako ljuto, kakor resnico.

Le poslušajte ga! Nič ni res, pravi, da je med Italijani irredentistov, pač pa se morajo Italijani boriti proti Slovincem za ohranitev svojega jezika! Celó na uradih da Slovinci preganjajo Italijane! Gorje da je vsakemu uradniku, ki ne zna slovenski!

Kaj pravite — a?! Ali zna mož mrevčariti resnico, ki je ta, da tudi vsi državni uradi favorizirajo italijanski element, da je celo povsodi mnogo takih državnih uradnikov, ki niti v nemščini ne znajo pisati ni enega samega korektnega stavka, kamo-li da bi znali besedico slovensko! Resnica je nadalje

ta, da so n. pr. po poslopih sodnih oblasti skoro izključno laški napisi. Resnica je ta, da vsi ti Slovinci v Trstu, katerim se baje tako grozno dobro godi, ne morejo dobiti najelementarnejega pogoja za razvoj: ene borne slovenske šole! Resnica je ta, da se morajo ti Slovani krčevito boriti ne le za vsaki posamični slovensko-nemški recept na c. kr. pošti, ampak tudi za vsako besedo božjega nauka v cerkvi! Pa kaj bi pripovedovali dalje! Saj tudi lažnjivi kljukec v graškem listu ve dobro vse to, ali laže, ker ne more drugače!

Med Italijani tržaškimi ni irredentistov — pravi. Vse italijansko prebivalstvo da je državi zvesto! In kakov dokaz navaja zato? Veselica društva »Austriac« na rojstni dan cesarja je bila močno obiskana! Ali je argument to!! Komu hoče lagati marodér, da so bili udeležniki rečane veselice samo »jedro italijanskega prebivalstva«? To so bili uradniki, dostojanstveniki, se svojimi družinami — oni, ki ne morejo drugače! Komu hoče pripovedovati šepavi novinarski marodér, da Tržecan, ki je danes gledal morda umetalne ognje v društvu »Austriac«, ne bi takoj jutri letel zijat prireditve, recimo, kakemu Barzilaiu na čast?! Nam naj ne pripoveduje takih pravljíc — nam, ki poznamo zija-lost tržaških širokih slojev!

Marodér pripoveduje: »Skoro vsi posli in kramarji, večina malih trgovcev so Slovinci; posojilnica dela briljantne kupčije in zida Slovincem palače, raznih društev slovenskih je velika množina. Proti tej slovenski povodnji se bore skupno Italijani in Nemei. Trst v rokah Slovencev ne bi bil več Trst«.

Denimo, da je res tako. Kaj nam dokazuje to? Vspríčo tolikih tu pripoznanih tisočev Slovencev, vspríčo tolikih dokazov življenske moči in sile, kaj nam pravi fakt, da vsi ti tisoči v mestu ne morejo dobiti niti ene borne šole? Mari je to dokaz, da nas vladni zistem favorizuje? Mari ni to marveč dokaz, da se tu tira krivična in nasilna politika proti življu preskrbljenemu z vsemi pogoji za življenje torej (s stališča države) nezmisljena in nesametna politika. Če tržaški Slovinci še žive in so si ustvarili nekoliko pogojev za življenje, so storili to iz sebe in se svojim mučenštvom, v katero ga tišči tisti zistem, o katerem je hotel lagati marodér, da podpira Slovence.

Ali kakor vsakemu lažajvcu, tako se godi tudi našemu maroderju: samega sebe tepe po zobeh. Pravi: če je kaj italijanskih irredentistov v Trstu, niso to Italijani, marveč so iz dežel Libuše in Zvonimira.

Ali mož ni pomislil, da je s tem priznal, kar je gori tajil, da je s tem zatajil, kar je gori trdil! Če je v Trstu laških irredentistov slovenskega rodu, je povedano le, da se je in da se v Trstu mnogo Slovanovitalijanizira!! — Kako se pa strinja to dejstvo — povedi nam, lažnjivi kljukec — s trd tvijo, da se morajo Italijani boriti proti Slovincem za ekzistenco, za svoj jezik?! Če obstoji eno, je drugo absolutna laž! Pa še enkrat se je udaril mož po lažnjivih zobeh. Prej je trdil, da so Italijani v največji nevarnosti, potem pa piše — da bi razbremenil grofa Gočsa — da ta poslednji ni bil nič boljši in nič slabši od svojih prednikov, kajti vsi tržaški namestniki — ne izvemši onih iz vojaškega stanu — da so podpirali Italijane, ker so le ti jedro italijanskega prebivalstva!

Če ne bi bil mož v »Tagespost« ravno marodér na — resnicoljubju, bi mu morda pripovedovali, da je ravno on samo više gori pripovedoval in trdil stvari, ki bi bile absolutno nemožne, ako ne bi bilo v Trstu tisočev slovenskega življa!! In povedali bi mu tudi, da namestništvo v Trstu ni samo za Trst in njega »italijansko jedro«, ampak za za vso pokrajino z nje — slovensko večino!

Pač, jedno očita vendar grofu Gočsu. To namreč, da ni zadostno energičen proti groznemu gospodarstvu na magistratu! Ali ste ga žuli zopet?! Proti komu pa se borimo mi?! Mari proti italijanskemu ljudstvu?! Ali ne marveč proti tistim, ki gospodarijo na magistratu?! Mari ni vzrok naši borbi proti zistemu ravno v dejstvu, da je premalo energičen proti njim, ki vzdržujejo na magistratu — kako je že rekel marodér? — die heillose Wirtschaft?!

»Grazer Tagespost« naj bi se že enkrat našla v Trstu človeka, ki ni — maroder. Mari ne ve, da je vsem maroderjem nekako

krvi, da radi govore stvari, ki se niso godile in katerih ni. To pa je sumljivo, da mož ne more napisati ni enega dopisa, ne da bi govoril o briljantnih kupčijah naše posojilnice. Mari je tam že kaj iskal?!

Ustoličenje novega škofa v Trstu. Kakor smo že javili, vršilo se bo ustoličenje novega tržaškega škofa, pragospoda dr. Nagla, jutri, dne 31. t. m. — Za to slavnost je izdan poseben razpored, ki smo ga že objavili. Naprošeni smo pa od odborov slovenskih cerkvenih bratovščin, da pozovemo posebno ude »bratovščine sv. Cirila in Metodija« in slovenske »Marijine družbe«, da se zbero ob 6. uri in pol jutraj na svojih mestih. Zbirališče za »bratovščino sv. Cirila in Metodija« bo na trgu sv. Jakoba, za »slovensko Marijino družbo« pa v slovenski šoli sv. Cirila in Metodija.

Ob tej priliki opozarjamo cerkveno oblast na vse pritožbe, ki smo jih iznesli proti nekim zakristijam in »ceremonijerjem«.

Naša mera je polna, mi hočemo biti na procesijah spoštovani, kakor naši italijanski sosede!

Neugoden začetek. Silno vznemirjenje je navstalo v vseh naših krogih, ko se je po mestu raznesel glas, da je v sprejemanje novega vladike imelo povsem italijanski značaj, kakor da v škofiji ne živi ni ena sama slovenska duša.

Gospodu županu ne štejemo v zlo. On je prvak stranke, stranka ga je postavila na odlično mesto in kakor tak je pozdravil škofa. Umejejo pa tudi to, da je od pozdravljenega zahtevala za uljudnost, da se je zahvalil v jeziku, v katerem je bil pozdravljen od župana.

Tudi gospoda Petronia umevamo in upoštevamo njegovo duševno razpoloženje v hipu, ko mu je mož padala iz rok. Mi radi uvažujemo gleda gospoda Petronia vse možne olajševalne okolnosti, ali dejstvo samo na sebi ostaja: da je zagrešil nečuvstvo ne-taktnost, ali pa, kar je še verjetneje, namerjano politično demonstracijo, ko je vladiko po večini slovenske in hr-vatske škofije pozdravil le italijansko!!

To postopanje Petronijevo je vredno najhuje obsodbe, da si se mu ne žudimo povsem, kar smo že doživeli od strani tega gospoda. Mučno pa nas je zadelo, da je prevzvišeni sledil temu izgledu in tako vzbudil v nas bojazen, da bo hodil pota Petronijeve, zbog česar moramo slovenski verniki njegov prvi nastop v škofiji zabeležiti kakor — neugoden začetek.

Prevzvišeni ne zna slovenski, to vemo. Mi nismo prijatelji latinščine in žali nas ja ozlovolja ravno to, da nam jo usiljujejo. Tem bolj nas bo žalilo to odslej, ko smo videli da je niso rabili o priliki, ko bi jo bili — z ozirom na dane okolnosti — morali že iz vzrokov najelementarnejše obzirnosti do tiso-čev vernikov in množico svečnikov slovenske narodnosti v tej škofiji!

Po vsem tem ne bomo mogli več odklanjati od sebe misli, da je latinščina v visoki nedotični veljavi le tedaj, ko ima biti izpodrivalka našega jezika!!

Čudni glasovi nam prihajajo s Krasa. Čujemo, da se je od neke strani, od katere ne bi bili pričakovali kaj takega, pritiskalo na kraske župane, da bi Njegov Veličanstvo v Divači pozdravili — v nemškem jeziku.

Kakor ni bilo pričakovati drugače, so naši značajni županje odklonili to insinuvacijo, izjavivši: ali slovenski ali nič.

Od dotične strani da so potem našli osebo, ki ni ne župan, ne poslanec in nima torej nobene pravice nastopati v imenu Krascev, ki da pozdravi cesarja jedino v nemškem jeziku.

Take govornice se torej širijo. Mi jim težko verjamemo; tem težje, ker mora biti znano na dotični strani, kako je naš vladar na svojem zadnjem potovanju po Goriškem pokaral nekega Furlana, ker se je silil nemški govoriti ter ga opominjal, naj govori v svojem materinem jeziku, iz česar moramo sklepati, da samo nemško pozdravljanje na nemških tleh niti ne odgovarja intencijam Njegovega Veličanstva.

Vode! vode! Z Vrdele nam pišejo: Kakor povsod na periferijah in v okolici našega mesta, tako je tudi pri nas glede vprašanja — vode.

K nam privražajo po 2—3 sode pitne vode na dan in s tem naj bi bilo zadoščeno stotinam tu bivajočih družin!

Vodnjaki so suhi. Pripeljana voda pa ne zadošča niti za — kuho! Kaj naj storijo

naše ženske, ako nočejo, da se pri nas vgnezdijo kaka nalezljiva bolezen in ako hočejo vsaj za silo odpravljati hišne nesnage? Ni-li to sramota za upravo našega mesta, da nas sedaj, v tej neznosni vročini, pušča — brez vode?!

Plačujemo-li ogromne davke in doklade za to, da naša mestna uprava razmeče tisočake za nepotrebne šole — raznarodovalnice in za razne irredentarske »potrebe«? Ali ne plačujemo marveč za to, da bi se nam dajalo vsaj najnujnejše potrebno!

Proč s tako camorro, proč s takimi gospodariji!

Vkreavanje vojakov. V ponedeljek dne 1. t. m. ob 11. uri in pol se vkrea na »pomolu soli« semkaj došli oddelek topničarjev in pol eskadrone konjnikov.

Ob 2. uri in pol popoldne istega dne se vkrea pa vsa pehota, namenjena na orožne vaje v Istri. Izvzemši en bataljon 87. polka, ki ostane v Pulju, se povrnejo vsi ostali vojniki nazaj v Trst dne 4. sept.

Najden sod. Na jaso originalen način se je našel oni sod, katerega so neznan tatarji ukradli z voza gostilničarju g. Tamburini-ju, lastniku gostilne »Al Vetturino«. Tatovi so namreč pustili sod poleg vodnjaka v ulici Baechi, ker so pričakovali, da se ne bo nihče brigal zanj, mené, da je v njem voda. Nekdo pa je spoznal ta sod po opisu v časnikih in je sporočil to v gostilni »Al Vetturino«. Ko so sod spravili v gostilno, so zmerili vino in zapazili, da so tatovi vzeli iz sode samo 6 litrov vina.

Nesreča na delu. 20-letnemu delavcu Franu Birjaku iz goriške okolice padel je danes, ob 8. uri zjutraj, ko je delal pri tleh, iz četrtega nadstropja neke hiše v ulici Ferrierra tram na glavo in mu prebil črepijo. Reveža so prenesli umirajočega v bolnišnico.

Iz pred naših sodišč. V sodnici g. dr. Zaccarije na tukajšnjem okrajnem sodišču vršila se je danes zjutraj kazenska razprava proti Jožetu Širk iz sv. Križa, ker je ista obrekovala blagajnika konsumnega društva v Sv. Križu, g. Antona Košuta, da je sleparil društvo. Sodnik je spoznal obtoženko krivo in jo je obsodil na 20 kron globe in poravnavo sodnih stroškov.

Velika nesreča. Zikonska Škabar, stanujoča v neki hiši posestva Serinzi na novi openski cesti, imela sta jako lepo, živahno in veselo hčerko Valerijo, v dobi 15 mesecev. Mala Valerija je bila v veselje in zabavo ne samo svojima roditeljima, marveč vsemu sosedsstvu. Včeraj popoldne pa je bil za nesrečo odprt uhod v posestvo Serinzi in Valerija je stekla na cesto ter se spodtaknila in padla na tla ravno pred nekim volom, ki je, vprežen v voz, stal blizu uhoda. Vol se je splasil in stopil s parkljem ravno na malo glavico nesrečne deklice ter je skoraj popolnoma strl isto. Na obupno otrokovo upitje pritekla je mati, ki je v groznem strahu dvignila svojo hčerko in jo nesla v hišo. — Poklicali so takoj zdravnika z zdravniške postaje, ali o njegovem prihodu bil je ubogi otrok že mrtev.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 1. sept., ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v zagati Fontanella št. 1, hišna oprava; na lesnem trgu št. 10, uhod ulica Nuova št. 30, oprema v zalogi in sveče; v Škedenju šte. 205, hišna oprava; v ulici Geppa št. 16, I., hišna oprava; v ulici Sorgente št. 1, I., hišna oprava; v ulici Sette Fontane št. 32, Cedas in Rocol št. 32, konji 4 vozovi in mostnica; v ulici del' Istituto št. 26, I. k. čija; v Griljanu št. 245, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 23.° ob 2. uri popoldne 28.7 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.8 — Danes plima ob 8.39 predp. in ob 7. — pop.; oseka ob 2.10 predpoludne in ob 1.46 popoldne.

»Brivce« izide danes z velezabavno vsebino. Imeniten je posebno opis »Kataribe«, ki ga je napravil največji humorist vseh časov in narodov, slavni »Karamurn«.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi jutri, v nedeljo dne 31. avgusta t. l., pevsko zabavo v prostori gostilne »Konsumnega društva« v Rojanu. Začetek ob 6. uri popoldne. Prijatelji lepega petja so dobro došli!

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« naznanja bratom telovadcem, da bo društvena telovadnica pričena z 2. septembrom t. l.

zopet odprta vsaki torek, četrtek in soboto od 8.—10. ure zvečer. — Ob tem času se bo vršilo tudi vpisovanje novih členov. Čas za druge oddelke se objavi pozneje.

Odbor zavoda sv. Nikolaja se pripravljajo na vse načine, da dostojno proslavi pomemben dan, t. j. otvoritev lastnega doma v nedeljo dne 7. sept.

Kakor zavod vsprejema deklice vseh slovanskih narodnosti, tako bodo na dan slavnosti v narodni noši predstavljale gospice odbornice vse slovanske noše.

Preskrbljeval bo za vse udobnosti. Naša priljubljena vojaška godba bo svirala samo slovanske komade in naše vrlo »Slovansko pevsko društvo« nam bo pevalo.

Za to prosimo vsa ostala društva, naj nas, če le mogoče, korporativno počaste ter naj nam pripomorejo do čim krasnejšega vspela za našo novo trdnjavo. Enako se obnačamo do vseh rodoljubov in rodoljubkinj, naj re pozabijo na nas. Podrobnosti bodo sledile.

Čitalnica pri sv. Jakobu naznanja svojim ndom in rodoljubom, da bo dne 14. septembra 1902. na vrtu slovanske šole pri sv. Jakobu obhajala obletnico svoje ustanovitve. Vspored priobči o pravem času.

Pevsko društvo »Zvezda« pri Sv. Ivanu priredi dne 21. septembra svojo veselico, kar naj druga društva izvolijo vzeti na znanje. — Program in kraj se priobči pozneje.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Kmečki shod v Gorici.** »Slovensko vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine« v Gorici je imelo minulo nedeljo v tamošnji kmetijski šoli svoj redni občni zbor in sicer ob jako obilni udeležbi. To zborovanje je pokazalo, da se društvo čvrsto razvija, za kar gre v prvi hvala voditelju g. V. Dominku. V dokaz temu je preostanek iz minulega leta, ki znaša nad 500 K.

Vesti iz Kranjske.

* **Gimnazij v Kranju.** Letos, meseca oktobra, bo 40 let, odkar se je odprl gimnazij v Kranju. Leta 1862 namreč so se dotični učenci preselili iz prve latinske v Ljubljano v drugi razred novoustanovljenega gimnazija v Kranju.

* **Za pogorelee v Martinjaku.** Prvi dar pogoreleem v Martinjaku pri Čerknici je darovala Čerkniška posojilnica v znesku 500 K, katere dobe takoj isti, ki so ostali brez obleke in denarja. To je lep izgled, ki naj bi našel mnogo posnemovalcev.

Vesti iz Štajerske.

— **Za slovenskega podobarja in pozlatarja.** Nad 30 let obstoječa obrt rečene stroke, z izvrstnim delokrogom, delavaico, orodjem in vsem potrebnim, je iz proste roke oddati na važni postojanki Slov. Štajarja. Le značajni in zmožni možje s potrebnimi sredstvi naj se oglasijo pri slovenskem obrtnem in trgovskem društvu v Celju, ki daje pojasnila.

— **Razstava psov** bo dne 19. do 21. septembra v Gradcu. Za to razstavo je baje veliko zanimanja; psov privedejo menda celo iz Nemčije in Italije, ker bo ta razstava zelo dobro obiskana. Tudi mnogo častnih daril za pse je razpisanih, tako, da bo lahko vsako pasje pleme obdarovano.

— **Zveza slovenskih posojilnic** bo imela svoj redni zbor v četrtek, dne 11. septembra t. l. ob 10. uri predpoludne v »Narodnem domu« v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo računskih pregledovalcev. 4. Narodnostna volitev v odbor. 5. Volitev pododbora za Koroško. 6. Razni nasveti.

Na občnem zboru ima vsaka v »Zvezi« stoječa posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po pooblaščenem. Udeležiti občnih zborov se sme pa tudi vsak člen v »Zvezi« stoječe posojilnice, toda le na posvetovanju, ne pa na glasovanju.

Vesti iz Koroške.

+ **Grozna nesreča.** Iz Pontablja poročajo: Tatinski lovec Cesare Tabacco je šel na lov na srne. V gozdu sta neka Lahinja in nje 12-letni sin nabirala maline. Lovec ju je videl daleč za grmom in ne da bi dalje gledal, kdo da je tam, je ustrelil mené, da je meril na srne. Fant je obležal na mestu

mrtev, mati je težko ranjena. Lovec se je sam naznanil sodniku.

+ **I. koroško deželno vrtnarsko razstavo** so otvorili te dni v Beljaku. Znak narodnostnih razmer na Koroškem pa je ta, da imajo tudi take priredbe, ki naj bi bile gospodarskega značaja, nemško radikalno lice. Slavolok ob kolodvoru v mesto je bil odličen s samimi frankfurtskimi in vohod v razstavo samo bil je pa prav značilen. Spredaj na levi in desni frankfurtske, od zadaj še le na eni strani koroška, na drugi cesarska zastava. Res lepo! Hajlanja ni bilo konca, posebno stare babe so se odlikovale, tako, da so celo trezni Nemci majali z glavami. V neki gostilni na koncertu je klical neki nestrpež ob odhodu nekega Slovenca: »Heil und Sieg!« No, dobro naj mu je teknilo, ako je obladil s tem svoje vroče sree. Cesarskega pa, tako je rekla nemška gospa, v Beljaku sploh ni čutili in videti več, razun da napravi vojaštvo kaj.

Razne vesti.

Galerija modernih umetnosti v Pragi. Glasom ustanovnega pisma je cesar daroval iz svojih sredstev 2 milijona kron za osnutje galerije v Pragi za moderno slikarstvo, plastiko in arhitekturo. Z galerijo naj bo umetnikom obeh plemen dana prilika, da bodo mogli svoje bogate zmožnosti v mirnem tekmovanju zastavljati za vspevanje in procvit domače umetnosti.

Atentat na ljubimca lastne sestre. Gjorgje Cvjetič iz Kalotičev in Manojlo Dabić iz Banjer-Kule sta si bila od nekdaj sovražnika, kar pa ni oviralo Cvjetiča, da ne bi bil zaljubljen v sestro Dabića. Dne 19. t. m. je prišel Cvjetič k oknu ljubimke v Banjer-Kuli in ona je prišla tudi k oknu. Ko pa je Dabić videl, da njegova sestra govori z njegovim največjim rovažnikom, pridrtil je, poigrabil kamen in bil žnjim po sovražniku, dokler se ni ta poslednji zgrudil v nezavesti. O ti človeško sree, ki moreš toliko ljubiti in toliko sovražiti!!

V Petjaku (beneška Slovenija, ob Nadiži blizu Š. Petra) so imeli v nedeljo krasno ljudsko veselico. Posebno zvečer je bilo silno veliko slovenskega ljudstva iz vse okolice. Iz našega Kobarida je došlo nad 30 oseb, ki so bili dobrodošli dragi gosje. Slovenska pesem je donela ob bregovih bistre Nadiže.

Nežna ženska. V Sivani, v Georgiji, je neka mlada naobrazena krasotica, imenom Eda Hall, zaprosila in dobila od šerifa dovoljenje, da sme nategniti vrvi na vesalih, ko bodo obešali nekega črnea, ki je ubil njegovo očeta. Prošajo, da bi smela črnea zadušiti z lastno roko, so jej odbili z ozirom na zakon.

Brzobjavna poročila.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 29. (B.) Glasom vesti v »Agence de Constantinople« se poročilo v nekem vnemjem listu, da so namreč v Skadru v Albaniji, vsled umorstva dveh krščanskih trgovcev navstali nemiri, od čijeje turške strani označa kakor neresnično.

To poročilo je utegnilo nastati, ker je v Skadru prišlo do potoja med nekim Kiar-nilom in Petrom Djubo, o kateri priliki je bil ta poslednji ubit in njegov spremljevalec ranjen. Tu pa je šlo le za povsem navaden zločin, kateremu ni pripisovati nobenega političnega pomena.

I totako neresnično da je sporočilo o močnem vrenju v Mitrovici, ki da je navstalo vsled umorstva nekega srbskega trgovca. V Mitrovici da se ni izvršil nikak sličen zločin in tam da vlada popolen mir.

Dogodki v Kitaju.

PEKING 29. (B.) Generalmajor Yamani, prejšnji poveljnik japonskih čet v Kitaju, je imenovan vojaškim atašejem na japonskem poslanstvu v Peking. Sedi se, da dobi Yamani nalog za preustrojstvo kitajske vojske ter da Kitaj nameruje po imenovanju japonskega častnika visoke stopinje priznati Japonski jednako pozicijo, kakor se je pripoznala Rusiji.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je XIV. glavna skupščina »Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev« dne 14., 15. in 16. avgusta t. l. v Trstu vspela tako sijajno.

Imenom se zahvaljuje pripravljalec in odbor za obilni trud,

ki ga je imel s pripravami za Zavezino zborovanje, prav posebno gospodu učitelju Antonu Grmek-u za prireditev banketa in izleta v Benetke; slavnemu čitalničnemu odboru za prepušitev prostorov v Čitalnici za zborovanje delegacij; sl. »Slovanskemu pevskemu društvu« za prireditev koncerta v »Narodnem domu« v Barkovljah; vsem tržaškim in okoličanskim Slovencem, na čelu jim gosp. dr. Rybáču, za simpatije, ki so jih skazovali v onih dneh naprednemu slovenskemu in istrsko-hrvatskemu učiteljstvu; vsem uredništvom nam prijaznih listov za laskave pozdrave in obširna poročila o naših zborovanjih; gospodu Vekoslavu Strmškemu, g. Engelbertu Ganglu in g. Ivanu Šegi za izborna poročila; našima častnima članoma: dr. poslancu in dež. odborniku dr. Ivanu Tavčarju in ljubljanskemu županu Ivanu Hribarju, ki sta prihitela med nas iz bele Ljubljane ter nas z vznešenimi govori navduševala in dajala poguma za naše težko zvanje; vsem dragim in milim gostom neučiteljem, ki so prišli na naš shod in vsem onim, ki so nam poslali brzobjavne pozdrave; vsem govornikom za navdušene napitnice in sploh vsem, ki so pripomogli, da je nastopila »Zaveza« tako impozantno.

Vodstvo

»Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev«.

Tajnik: Drag. Česnik. Predsednik: L. Jelenc.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisana zadruga z omejenim porostvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidarnost, zajemčena, tajni les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.

VELIKA ZALOGA
snovij za moške obleke
iz tu- in inozemskih tovarn
Nasl. Frana Hitty
ul. Barriera vecchia 13.
Velik izbor:
perila, perkalja, cefira,
satena.
Specijaliteta podlag (fofre) in drobnarij za
krojače.
Naročbe za moške obleke po meri
se izvrše po zelo ugodnih cenah
v 24 urah.
Na zahtevo vzorci brezplačno
in poštne prosto.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
••• T R S T •••
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vagal (Solkan poslopje)
Via Limitanea in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, srecal in slik. Is-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa. obrod
ali železnico ranajo.

M. Aite

trgovina z manufakturinim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnice, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in ptičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svile, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliana 11) — BARKOVJE (vzaven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfineja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lasni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom

ulica S. Francesco št. 2, I.

Telefon 352.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je ura zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Dr. Matej Pretner

advokat v Trstu

(Via Cassa di Risparmio št. 7.)

išče

stenografa in pisarniškega vežbenika.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Ulica

Poste nuove št. 3. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za binkošne praznike in birmo; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moških (zlođjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulice

Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, žimz platno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2% — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5% — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročtvu ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadrugniki vplačujejo vsak za delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje d. junija 1902:

Deleži: a) podpisani K 1.179.300.—
b) vplačani 561.633.18
Dana posojila 1.254.738.23
Dopolnilni zaklad 191.116.57
Vloge 417.402.05



Odlikovana
1894.



Odlikovana
1894.



Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter
velika zaloga vsakovrstnega pohištva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvršnimi strugarji in rezbarji in najboljše izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeča), strgarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizev in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka izdelavna izkušnja, ter se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži gesla: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brojavi: Doljak — Solkan.

Edina zaloga na Kranjskem lekarna Piccoli

„PRI ANGELJU“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Železnato
vino

LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe



Pol literska steklenica velja 2 K.

Zunajna naročila izvršuje lekarnar
Gabrijel Piccoli v Ljubljani točno,
ako mu se pošlje znesek po poštne
povzetju.

Tudi se prodaja v vseh lekarnah v Trstu,
Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in
Tolminskem po K. 2:40 steklenica.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?
— Grem kupit par čevljev!
— Svetujem Vam, da greste v
ulico Riborgo št. 25 po domače
k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste
obuvala za moške, ženske in otroke.
Isti popravlja male stvari brezplačno
ter sprejema naročbe vsakovrstno obu-
valo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Pogrebno društvo v Verdeli

odda s 1. januarjem 1903. v najem
svoje

gostilniške prostore.

Najemščina znaša letnih 848 kron.
Ponudbe je pošiljati do 1. novembra
1902. na društvenega predsednika g.
Stanko Godina v Verdeli (ulica dello
Scoglio 765.)

Razglas.

Naznanja se, da bo dne 9. septembra
t. l. v Dekanih pri Kopru navadni
semenj za živino, les, lončenino,
suho robo itd.

V ta namem so pripravljeni po
zakonu zahtevani prostori.

Upraviteljstvo občine

Dekani, dne 25. avgusta 1902.

Upravitelj:
Gregorič.

Išče se

hišica s 4 prostori in malo zemljišča
v okolici Trsta blizu kake glavne ceste.
Ponudbe je pošiljati pismeno: B. Lavrič,
poste testante, piazza Giuseppina.

Srečkanje že 4. oktobra 1902.

Srečke loterije c. k. dun. redarstva
po 1 krono

1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v
efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000,
1000 se izplačajo na zahtevanje po odbitku za-
konitega davka

v gotovem denarju.

Vdobivajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah,
loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2,
kateri pošilja tudi vsakemu kupcu sreče brez-
plačno in franco izkaz srečkanja.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst
in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan
Tomažič Barr, Vechia, Ivan Prelog-Barr, Vechia,
Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Glega,
v okolici: Fran Suman, Anton Saccin v Skednju;
Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanko Gollina, Svetko
Hanibal Skerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati
Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka
Stoka na Kontovelju, Josip Guštinčič, Ivan Seles pri
sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

Spoštovane slovenske gospodinjje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

oooooooooooooooooooo

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ekvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6% in na vknjižbe po 5 1/2%

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563
Poštne-hran. račun št. 837.315.